

מתיקות חרות

י"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין, פניה"ק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי מנחם יאנון שליט"א, תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה'שבט הלוי' וצוקללה"ה

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

מה האיר במקדש חוץ מן המנוחה?

עמו, שמשמע שמדבר על אנוהו ודבור שוה' דבר עמו בעת?

מה מיוחד בערות המנוחה?

עוד קשה, מדוע נכתב בפרשתנו שוב על מצות הדלקת הנרות, הרי זה כבר נכתב בפרשת תצוה ובפרשת אמרה וישם היה ראוי לפרש את סדר הדלקתה? עוד קשה במה שאמרנו חז"ל (שבת כב:) שגרות המנוחה הם עדות לכאי עולם ששכינה שורה בישראל, ומדוע זה נאמר דוקא על המנוחה, הרי גם עבודת הקרבנות ומעשה להם הפנים - עדות הם? עוד צ"ב מפני מה צריכה המנוחה לדלוש בשעות הלילה דוקא כמ"ש "מערב עד בקר".

בפרשה הקודמת, פרשת צו, מדבר על הנשיאים שהקריבו את קרבנותיהם, ודעו לכם מתקשה: מדוע התורה מאריכה לפרט בכל נשיא ונשיא מה היו מעשי קרבנותיו, לכאורה היה אפשר לכתב את סדר הקרבנות ואפן הקרבנות, ולפרט פעם אחת שפיוצא בזה עשו כל הנשיאים?

אימתי דבר ה' עם משה?

והנה בסוף פרשת צו נאמרה "ובכא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו", ופרש"י שמשה לא נכנס לקה"ק רק בדרך לקה"ק כבר יצא אליו ה' ודבר עמו, בשני רעים היוצאים זה לקראת זה, והאבן עזרא (סוף פ' פקודי) חולק ומפרש שמשה נכנס לתוך קה"ק כמו שמשמע מהרהר פסוקים וישם דבר עמו ה', ולכאורה קשה שפסוק זה היה ראוי להכתב קדם לפרשת הנשיאים מיד אחרי שכתוב על הקמת המשכן?

עוד צ"ב, מה פרוש הפסוקים "ובכא משה אל אהל מועד לדבר אתו... וידבר אליו", שבוה נסתמה הפרשה ולא התבאר מה דבר

משל - סעודת המתנות!

ושם עמו איהו סוד, לשכלם שומעים את קולו של המלך, אך לא מכינים את תוכן דבריו עם עבדו הנאמן, ויצאו המלך והעבד בשאף אחד לא יודע כלל מה היה הפסד ביניהם.

גדלת השמלות!

ואז המלך אמר לעבדו לעיני פלם: גש לשר החשוב שלי היושב בפנת ההיכל ותגלה לו את הערכתי אליו, העבד עשה את מצות המלך ונגש לשר והגביהו מעלה ואמר לבלם: ראו, זהו האדם אשר בו בחר המלך להיות השר החשוב שלו, מפני נאמנותו הגדולה אליו ואז פלם שרו לו והכניסו המלך לחדרו, ובלם ידעו ששם המלך מתועד עם שני נאמניו.

השר החשוב אינו נחשב...
ויש להסביר ע"פ משל למלך גדול שבפשו להכניס את שריו ועבדיו אהוביו לתוכני היכלו ולהשביע עיניהם מאוצרותיו הנגונים. בשבאו להפגם, הכניסם השר המיוחד של המלך להיכל, והראה להם את אוצרות המלך הגדולים, ויקר בזה את שם המלך עד שכלם העריכו עיניו את המלך מאד מאד, ואז הופיע המלך וישב לסעד עמוהם סעודה נפלאה שהכין השר הזה לבלם, ובה נתן כל אחד מהם מתנה למלך, אבל דוקא השר החשוב הזה בעצמו ישב בצד והמלך לא התייחס אליו כלל, ואף לא קבל מפניו את המתנה שהכין לו, ויהי לפלא בעיני פלם.

וקולו אינו נשמע...

בתם הפעודה קרא המלך לעבדו האהוב ביותר ונכנס עמו לחדר הפנימי לעיני פלם

ושם המלך אמר לשר: רציתי לבדוק אותך האם אתה נאמן אלי באבותיה, ולכן נפיתי

תוכן הגליון

- א. מה האיר במקדש חוץ מהמנוחה?.....א
- א. מתיקות הנשים - ספור.....א
- א. משל - סעודת המתנות.....א
- ב. מתיקות שיח.....ב
- ב. מיני מתיקה לילדים.....ב-ג
- ב. נמשל - עוצם אהבת ה' לעמו ישראל.....ב
- ד. לקח מתוק - מתיקות השפלות.....ד
- ד. מתיקות נוסחאות התפילה.....ד

מתיקות הנשים - ספור

הרצחת וגם ירשת! - שם נפלת!!!

בימי בין הזמנים של חדש מנחם-אב של שנת תשע"ב, נסעתי לנופש בצפון הארץ יחד עם משפחתי. באחד מן הימים, בשכונת לביהכנס' לתפלת מנחה ומעריב, התישב לידי יהודי נשי. כשהסתמךה תפלת מנחה שאכלתי את היושב לצדי מי הוא ומהיכן הוא, והוא החל לספר לי את ספור חייו:

נולדתי בגרמניה בשנת תרפ"ה, אבי ז"ל היה עובד בלטוש יהלומים והיה עשיר גדול. התגוררנו בוילה גדולה ומפארת בשמסביבה היתה גינת-מחמד גדולה. כשהחלו הסנקציות על פתי המקלחה של היהודים ע"י הנאצים האוירים, פנה אבי לשכנו הגוי שעסק בקבלנות בגיה והיה ידידו משכבר השנים, ובקשו לבנות לו דירת מסתור תת-קרקעית תחת אדמת הבית והגנה שלנו.

השכן שהיה זריז בנה את הדירה תוך זמן קצר, כשהכניסה היחידה לדירה זו היא מתוך הבית, כך שאי אפשר להבחין כלל בדירה זו. וישם החביא אבי את כל ממונו שהוציא מידית מהבנקים, וגם יהלומים רבים, והשאיר מעט יהלומים בבית מלאכתו לעסק בהם בעבודתו, והתפון לקום "חבי כמעט רגע עד יעבור זעם", אלא שאז הזעם לא "עבר" אלא 'התגבר'...

כשהחלה השואה האיומה, היתה לנו דירה זו למחסה ולמסתור, וירדנו להתחבאות שם. המותח היה נורא בשקולות מטוסים ותותחים של האוירים מעל ראשנו, אבל זאת היתה נחמתנו, שאנו נמצאים בדירת מסתור שאיש אינו יודע על קיומה, מלבד השכן הגוי שבגארה, ועליו סמכנו והתפללנו שלא יתפתה לגלות את מקום המסתור שלנו. אך עד מהרה התהפכה תקנתנו לתונה, כשביום בהיר נשמעו דפיקות רועמות בדלת, וכשנפרצה הדלת התגלו לעינינו חמשה אנשי 'אס אס' שמאחוריהם נצב לו השכן הגרמני עם חיוך שטני בפרצופו, כשהוא מספר להם על המותרחש בדירה, על האנשים שנמצאים בה, ועל הרכוש שבתוכה, ואז לכול עינינו הם ירו באבי למות! ה' יקום דמו. את אמי, אותי, ואת אחי ואחיותי לקחו למחנה הרבני 'מאוסהאוזן'. לאחר כמה חדשים לקחו חלק גדול מאנשי המחנה למשורפות כשכל משפחתי ביניהם, רק אני נותרתי לבדי בחיים מקל משפחתי, ה"ד".

בנסים עצומים שלא המקום לספרם בעת שרדתי את המשך בעמוד ג'

רבנו של עולם, זכנו לאהב אותך בכל לבנו נפשנו ומאודנו, כמו שאהב אוהב כל אחד ואחד מישראל בלי שום הבדל בין אחד לחברו, שעל בן מפרטים קרבתו כל נשיא ונשיא בפני עצמו, להראות את חבתם ושכלם שוים לפניך, כך נזכה אנו לאהב אותך בכל העשות בין בעת שמחה ובין בעת צער ח"ו.

אנא ה', זכנו לעין טובה, לב נשבר ונענה באהרן הכהן, שבישראח שאינו זוכה להביא קרבתו על שבטו כמו הנשיאים, לא קנא בהם כי הרגיש עצמו כאלו באמת אינו ראוי להביא קרבן על שבטו מפני שאינו הגון ח"ו, ומכך נחלשה דעתו שמא עבר על רצונך והלב נשבר הזה שהיה לו העלה לפניך נחת רוח יותר מהקרבת הקרבתו, כי כל עקר הקרבן הוא הרוח נשברה, כמ"ש "ובחי אלקים רוח נשברה".

ובזכות זה נתת לאהרן את אבני החושן שניצחם על לבו, מפני שהיה לו לב טובה ועין טובה על כל אחד מישראל, ונתת לו את מצות הדלקת המנורה, שבישעת נרותיה מבנים כנגד שבעת רועי ישראל, ובה נאמר על אהרן מלמד שלא שנה, כלומר שלא נעשה שנוי ורשם של נאות בלבו מכך וגם שלא שנה את הנה המבון כנגדו לעשותו יפה משאר הנחות שבנגד שאר הרועים.

אנא מלך העון ורחום, זכנו לרחם על נשמתו ולבקש ולהתחנן לפניך על רחמינותי, כמו האנשים שהיו ממאים לנפש אדם, ובזכות ששאלו "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במערו", לכן חדשת להם את פסח שני שהיה חדוש עצום שהרש אחרי פסח אפשר להקריב את קרבן פסח, וכל זאת בזכות שהם בקשו מזור לנשמתם לכל יצרעו מעשה זו.

אבינו שבשמים, קדש את שמך בעולם ונלה את אהבתך לעמך ישראל, בכך שתבדיל אותנו מכל האמות ותמיב לנו בכל מיני טובות, ולא נדע משום צרה וצוקה, כמו שפרסמת את שמך בעת שהלכו ישראל במדבר ועמוד האש האיר בלילה, וכל העמים ראו זאת וספרו לבניהם שזה העם המיוחד שלך שהפכת להם את המדבר לארץ טובה שבה אמה מכלכלם ביום, במים, בגדים וכל טוב, ועשיתם מאנשים פשוטים לממלכת בתיים המשרתים אותך בכל עת.

אותך שהתבונת בכך שאחרי שהכנת את כל הפעודה הושבתך בצד בלי שום כבוד ולא התרעמת על כך כלל וראיתי שאתה נאמן אלה, ואז הוא הכנים אותו לאוצרו והוציא לו אבנים טובות ואמר לו: אלו האבנים הטובות שסבך בבש ממך פלוני שהיה מפרסם בעולם.

בגד הסטורי...

המלך עשה מהם בגד לאותו שר חשוב ואמר לו: מעתה בכל יום תפנס לביתי רק עם הבגד הזה, ומפיון שפכר נהיה לילה הביא לו המלך מנורות מיוחדות והורה לו להוציאם החוצה ולהדליקם שם וגילה את רצונו להמשיך עתה את הפעודה אע"פ שהיא כבר נגמרה, וכשיצא השר החוצה רק האבנים הטובות שעליו בעצמם עשו אור גדול מאוד ואמר לכלם עכשו המלך רוצה להראות את טוב לבו אליכם ולהשיב לכם על המתנות שהבאתם לו בפל בפלים, ולכן הוא בעת משיך את הפעודה.

אחרתם את המועד...

לפתע שומעים התקוללות של אנשים רבים שעומדים מתחת לארמון ובקשו להפנס. שומרי הסף לא הרשו להם להפנס, כי הבינו שפכר נגמרה הפעודה, ומענו שהיה ביון למלך שהם יבואו אליו באחור, אבל השר ועבד המלך אמרו להם: הנה המלך הוציא את המנורות הללו כי רצונו להמשיך את הפעודה מאהבתו הגדולה אלינו, ונעמדי ושמעו את דברי האנשים שבחיון שאמרו:

הרי אנו יצאנו ונלחמנו למען המלך, הצלנו את שביו וקברנו את הללו, אי"ב איד יתכן שהמלך לא יכניסנו, מיד אמרו השר והעבד עתה אנו מבינים מודע המלך האריך את הפעודה כדי שגם אתם תוכלו להנות ממנה, אבל עלינו לקבל קודם את רשותו של המלך להכניסם.

מנורת הלילה...

בשהלך העבד לספר זאת למלך, מיד אמר המלך פשם שהדלקתם את המנורה בחיון, כך אני מדליק את המנורה שבביתי שיאירו שתי המנורות גם בלילה, כדי שתמיד תהיה השמחה הזו שלי בכס - דלוקה, והאנשים הללו שבחיון בשבילים הדלקתי את המנורה בלילה, להם צפיתי וחפיתי, ואמנם אתם לא ראיתם את הקשר בין אלו שהביאו לי מתנות לבין אלו שלחמו בעבורי, אבל אצלי שניהם קשורים מאד, ואהבתי לשניהם גדולה מאד, לכן בודאי תכניסום לארמון.

מפיון שראה המלך שיש לו כל כך הרבה נאמנים, יצא אליהם עם כל בלי שיר ונתן לכל אחד מהם מתנה גדולה, ויצא עמהם לשוקים ולרחובות והודיע לכלם שהם אחובי ונאמניו, והמשיך והסתובב עמהם במדינות האויבים שהם לחמו בהם, והראה להם את הצדחויות שעשו בהם, והשבי ששבו מהם, וצה להגביה את השר הנאמן ואת כל האנשים הלוחמים שהצילו את אנשי המלך מהשבי.

נמשל - עצם אהבת ה' לעמו ישראל!

הנמשל הוא, שפירשת הנשיאים ה' מלכנו הכנים את כל השבטים לתוך היכלו שיחיו בגדלתו ובחסדיו דרך הקרבות, שדרך איבריהם רואים את החסדים הרבים שבאבריו הנשיאים. ומאחבת ה' לכל אחד משבטי ישראל, הורות התורה ומספרת מחדש מהו קרבנו ומעשיו של כל אחד ואחד מהשבטים, כאב ששמה ומספר ממותנה שהביא לו בנו בפרוטרוט, כך ה' מנלה את אהבתו לכל שבט ומראה בזה גם שכלם שוים לפניו כאחד.

אהבה אחר אהבה...

ועל בן אנו מקריים אהבה רבה ואהבת עולם אהבתנו, כי ה' אוהב אותנו אהבה גדולה ואהבה תמידית גם כשלא התנהגנו כשורה, ואחרי שמקריים רבה זו אומרים בקריאת שמע: "ואהבת את ה' אלקיך", כי אחרי שגלינו שה' אוהב אותנו מאד, עתה אפשר לתבע מהאדם שאף הוא ישיב אהבה מלבו לה'.

ואומרים "ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם", בכל לבבכם וזה התפלה שהיא עבודה שכלב, ובכל נפשכם הם הפנות שיש לכוז בעת הנחת התפילין להודות על כל מערכות העוף ועל הדם שבו תלויה נפש האדם.

ובסוף פרשת נשא כתוב שה' קורא למשה והוא נכנס לביחמ"ק וה' יוצא לקראתו מן"ק ומדבר עמו, וקול המלך ה' נשמע לעם ואינם מבינים מהם הדברים (רש"י, ופי' האבן עזרא משה רבנו נכנס לתוך מן"ק). ועתה יובן כס"ד מודע כתובים פסוקים אלו של "ויבא משה אל אהל מועד" לאחר מתנות הנשיאים ולפני פרשת בהעלותך ולא לפני בן בהקמת המשכן, וכן מה פרוש הפסוק "וידבר אליו", שהדברים שה' אמר למשה הם הדברים הכתובים מיד בפירוש הפסוקה פרשת בהעלותך ובכך התקשה רש"י מודע נסמכה

חלשות הדעת אמתית...

ובודאי אין לפרש זאת שאהרן קנא ח"ו, כי בודאי לא היתה לו שום קנאה מפני שהרגיש את עצמו שהוא באמת שפל שאינו ראוי להקריב קרבתו

כל ימי התפת הללו כשאני חי וקיים, ובתם המלחמה, רציתי לשוב לבית הוריי, ולחזור ולהרגיש את הטעם של המקום בו גדלתי. לאחר טקסלות רבות הגעתי לבית, ולשמחתי ראיתי אותו עומד על תלבו בבתחלה. מיד נגשתי ללול ופתחתי אותה. ואז לתדהמתי הרבה גליתי שאותו שכן רשע שמסר אותנו לנאצים ימ"ש, השתלט על בית הוריי וגר שם עם משפחתו להנאות. כשהוא הבחין כי הוא שסה בי את כלבו האמיתי ומיד ברחתי כל עוד נפשי בי.

מנגעוני הגדולים להורי ולמשפחתי לא יכלתי להבדל מהשכונה הזו, לכן חפשתי דירה סמוכה ושכרתי אותה, ושם התגוררתי, כשיום יום הייתי עובר ליד בית הוריי כשכלי שותת דם על משעיו של הרוצח האכזרי הזה שקנס דצחתי וגם נרשת'.

לידי בא לגור שכן יהודי, גם הוא נצול שואה, שעמו הייתי יושב מדי יום בבית, ויחד היינו מתחזקים באמונה, אחרי שעברנו שנינו את התפת הנוראה, והתקיים בנו "גם כי אלף בגיא צלקות לא אידא רע כי אתה עמדי", והיינו מתנהמים בהקרת הטוב לה' שפדה נפשנו והצילנו ממות לחיים, ובכך נתקנס בנו: "שבטך ומשענתך הקוה ינחמני", והיינו גם לומדים בקביעות פרשת שבוע עם רש"י.

באותו יום למדנו את פרשת משפטים, ובהגיענו לפסוק העוסק ברוצח בשגגה: "ואשר לא צדה והאלקים אנה לידו ושמתו לך מקום אשר ינום שמו", ראיתי לראשונה את דברי רש"י שאומר: "במה הכתוב מדבר? בשני בנ"א. אחד הרג שוגג ואחד הרג מזיד ולא היו עדים בדבר שיעידו, זה לא נהרג וזה לא גלה! והקב"ה מזמנו לפנקך אחד - זה שהרג במזיד וישב תחת הסלם, וזה שהרג שוגג עולה פסלם ונופל על זה שהרג במזיד והורגו, ועדים מעידים עליו ומחזכים אותו לגלות. נמצא זה שהרג בשוגג - גולה, וזה שהרג במזיד - נהרג'.

הדבר הזה עורר את לבי מאד לאמונה בה', שכל הנעשה בעולם משגח בהשגחה מדויקת. במובן הדברים נגעו ללבי ביותר לאור השואה האיומה שעברנו, שבה נרצחו הוריי וכל אחי ואחיותי. בתם הלמד לא סר מפני הרשם הגדול שנוצר בלבי, ועמדתו בפני ביתי והתעוררו בלבי ורגשות רחמים גדולות על משפחתי, ועל עצמי שנותרתי פערך בערכה, ובקשתי מה' השופט הגדול שישפט את הנאצים הרוצחים הארורים, ובפרט את השכן המוסר/ וכמוכן את אותם שפגעו במשפחתי ורצחוים נפש ללא עול בכפם, וכך בביתי כמר לבי כשעה תמימה. בתם השעה הרגשתי שתפלתי נתקבלה.

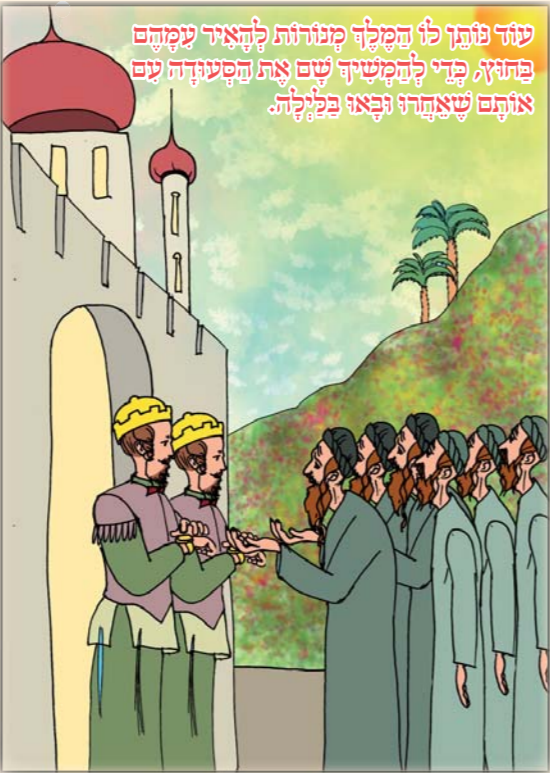
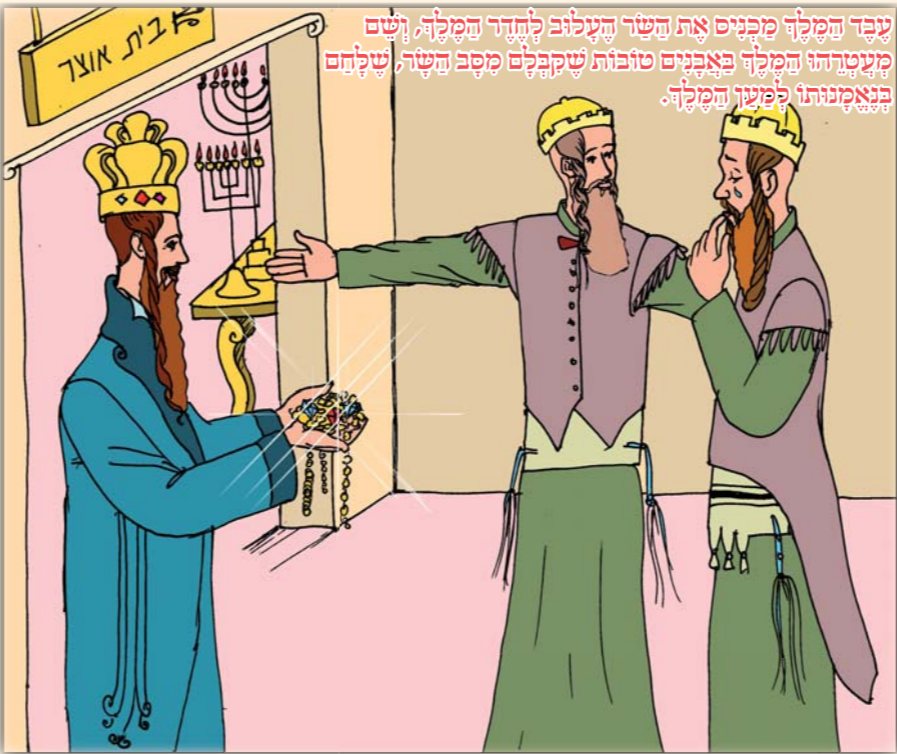
באותו יום בשעות הערב נשמעו בשכונתנו צוחות וקולות המעידות על אסון. יצאתי מבהל מביתי והלכתי עם ההמון לאזור האסון, ואז הפתעתי לראות את מעשי ה' כי גדולים ונוראים מה... מה ארע? היה זה לא פחות מבית הוריי הגדול ביד הגוי הרשע - תקרת הדירה הפתח-קרקעית התמוטטה תחת רגלי הגוי ומשפחתו ששהו בדירה העליונה, כשההריסות וכל הרהיטים התמוטטו עליהם, וכלם נמחצו שם למות! מה גדלה שמחתי בראותי את גדלת ה' שקבל את התפלה שהתפללתי בצרהי יום זה שעוד לא משה מזכרונני.

ראיתי בחוש את מה שלמדתי ברש"י שכל מעשי ה' הם אמת וצדק, שעכשו התברר לי למפרע, שהצער הזה שנקלחה ממני דירת הוריי היה לטובתי השלמה, כדי שלא אמות שם ח"ו. ודוקא הגוי הזה, שעל ידו נשפך דמם של הוריי ומשפחתי, שם נתבע דמם מידו, והוא ומשפחתו מותו במיתה משנה בדיוק באותו מקום שמסר את משפחתי להריגה. אבל בזה לא נגמר הספור... מיד הגשתי 'עתידי' לשלטונות והוכחתי את בעלותי על המקום ביוש להורי. בהסד ה' לאחר כמה דיונים נתקבלה תביעתי והמקום חזר אלי. הבאתי פועלים שיפנו את ההריסות ובינתים נגשתי למקומות שוכרתי שבהם החביא אבי את כספו. להפתעתי נוכחתי לראות שגרבים מהם לא הבחין הגוי כלל, ולמקחתם לי והיו לי לשלל. אחר כמה שנים זכיתי לעלות לארץ ישראל, ובאתי כמז"ט בברית הנשואין, וכשהתנתי את ילדי עמדו לי כספים אלו לתתנם בכבוד ובקלות. ע"כ ספר לי אותו זמן.

בברכה, מ. קליין ב"ב

מיני מתיקה לילדים

עבד המלך מכנים את השר העלוב לחדר המלך, ושם מעטרהו המלך באבנים טובות שקבעם מסב השר, שלחם בנאמנותו למען המלך.

עוד נותן לו המלך מנורות להאיר עמו, פתוץ, כדי להקשיך שם את הפעודה עם אותם שאחרו נבאו בלילה.

ההסבר המלא - נמצא בתוכן הגיליון

המלך פועד עם פלם ומקבל מהם מתנות, רק לא משרו הנאמן העלוב מכה.

כנשיאים, וחשוב: 'אמנם ה' בחר בי בתחלה לכהן לפניו, אבל יתכן שעבדו הוא מאם בי, וזו היתה חלישות דעתו, כשהבין שכנראה אינו עושה רצון ה' פראוי, שלכן אינו ראוי להקריב קרבנות, ואז באה פרשת בעלזותה שבה ה' מלכנו אומר לאהרן, שלך גדולה משלכם כי עמדת בנפיו העונה שנפיתיה, וה' מדבר מפניו כדי שכלם ילמדו מפניו.

ולפי' מוכן היטב מודע נכתבה כאן שוב פרשת המנוחה, כי ה' אומר למשה אני הפין פעת לדבר אתה על אהרן אחיך הגדול ועל מצות המנוחה המיוחדת לו, כי יש לו לב טוב מאד שאינו מקנא באה אהרן, ורצוני שפמנו ילמדו כל בית ישראל מודות טובות.

והמנוחה מצותה שתדלק מערב עד בקר להראות שה' שמה בנו ושומו עלינו גם בזמני הגלות החשף והחילוק, ואכן בימות הגלות יש לנו זכר למנוחת המקדש – את גרות חגבה, הנלקחת לאחר צאת הבוכבים.

עבודות המקדש מזכירות את אברהם אבינו...

וה' נותן לאהרן הישר הנאמן את אבני החשן המאירים אף הם מלבד המנוחה את ביהמ"ק, שיניחם תמיד על לבו כדי שיזכר ע"י תמיד באבן הפוכה שהיתה על לבו של אברהם אבינו, שכל מי שראה אותה היה מתרפא (כ"ב טו). וה' אומר לאהרן: אתה צריך לשאת עליו את האבנים הללו כמו אברהם אבינו, שפיתו היה בביהמ"ק שהרי הפהונה עברה אליו משם סבו (וידם לב), והוא הביא את ה'אבנים הפוכות' לה' בפולחנות שערך עם נמרוד וארפעת המלכים למען הש"ת, את כל זה אני רוצה שאתה אהרן תראה לכל ישראל ע"י אבני החשן שעל לבך, וע"י שבעת גרות המנוחה שתדליק, כי ה' הנרות הללו הם כנגד ה' הרוגים, ונהגם שדוד עוד לא היה אבל רועי ישראל ידעו עליו כמו שנתנבא יעקב "לא יסור שכט מיהודה", ותדליקם בחייו כדי שכלם יראו זאת, וזה יהיה עדות לכל באי עולם – עדות לכל הבאים לעולם אחרי הפסח הגדול אברהם אבינו – אתה אהרן תעיד להם דרך המנוחה ולחם הפנים והשכינה השורה במקדש ע"י עבודתך – שהיה לישראל סכא גדול באברהם אבינו שהיה ענין (ושכינה) קשור על אהלו שהיה בביהמ"ק, ובכרחה בעשה (לחם הפנים), ונר דלוק מער"ש לער"ש (המנוחה).

שאלתם, וה' משיבו: מי הם שעסקו לעשות רצוני לכבד את בריותי? מיד אני יוצא לקראתם, ומעניק להם מתנה – פסח שני!

ובחמשוך מבאר שה' נוסע לפני מחנה ישראל בלוי שירת החצוצרות, כמו הפלף שהסתובב עם אהוביו ברחובות ובשוקים, כמ"ש "ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה ה'", שכל שבט היה נוסע עם הגלגל, והשכטים היו מערכים ולא עומדים כל אחד לפי גדלו, כי ה' כראה בזה שכלם שוים לפניו ואין התנשאות לפני המקום.

וה' הסתובב עם האנשים הפמאים שעסקו בקבורת הנפטרים מישראל, והראה להם את המלחמות שערך עבדו בחראותו להם את האמוריים שהתחבאו בהרים ובקשו את נפשם וה' הדפיס את ההרים זה לזה ומחצם לפנות, ודמם נשפך והתערב כמי הנחל לעיני כל ישראל.

ע"י התפלה מתחדשים מתנות...

וה' נותן לאנשים שבקשו "למה נגרע" מתנה חדשה – פסח שני, בזכות משה העניו שלא השיב כלום מדעתו אלא בהפל נמלך בקונו, והבין משה שבה ראוי ביותר לשאול את דעת ה', כי הוא הבין שאם אדם מבקש מה' על רחמינותו, אזי אפלו שלא מניע לו ה' יתן לו, כי אם אינו מבקש דינו כמדת הדין, אבל מפני שהם בקשו למה נגרע, לכן הבין משה שבדאי ה' יחדש להם מתנה חדשה, וכך היה באמת.

יחפד מדבר לארץ ובה מן ודבש...

וכשה' הסתובב עם כלל ישראל עם עמוד הענן, זה פרסם את אהבת ה' לישראל, כי עמוד האש האיר כ"כ שכל האמות ראו זאת, כמ"ש (במדבר יד טז): "שמעו כי אתה ה' בקרב העם הזה... ובקעמד ענן אתה הלך לפניכם יומם ובקעמוד אש לילה", וכל ילד גוי שאל את אביו אם אמה זו כ"כ אהובה על אלקיהם, מודע הוא מוליקם במדבר? ואז התברר להם מעשי ה' הנפלאים שקיים "ישם מדבר לאגם מים וארץ ציה למצאי מים", שה' ככונה תחלה מוליקם בפדבר להראות את גדולתו ואת אהבתו וחתנו לעמו, שבארץ ציה הוא נותן להם מן ומים וכל טוב, ועשאים מאנשים פשוטים לעם הנבחר – לממלכת כהנים שמשמשים אותו.

1 ולא מבקש לשיטת ר"ע (סנה כה). שאנשים הללו היו מישאל ואלכסן הלויים שנטמאו בהתעסקותם בקבורת נדב ואביהוא, שלשיתו ודאי שהם הונפו, שהרי גם הם לויים, אלא אף לשיטת ר"י הגלילי ורבי יצחק שהיו אלו אנשים אחרים שהתעסקו בארצו של יוסף או בכות מקוה, גם הם בכיכול הונפו כמבאר.

למה מתוק - מתיקות השפלות

מי הוא חמיו? פמר בושי שחור העור, שהרי על בתו של יתרו נאמר "אשה כשית", שפך כשיראו את השפלות של משה שאשתו וחמיו אנשים שפלים, לא יקנאו בו.

מתיקות גסקאות התפלה...

תפלה אישית!

וזה מלמדנו שכל אחד מישוראל יש לו את התפלה השיכת לשרש נשמתו, ואע"פ שאין תפלתו של זה בתפלתו של זה, כלם שוים ורצויים לפני ה'. ומזה צריך ללמוד, שלא די להתפלל את גסח התפלה המתקנת לנו מאנשי כנסת הגדולה, אלא על כל אחד להוסיף את התפלות האישיות שלו לפי צרכיו ועניניו (עי' ע"ז ח. סוטה לב).

שיזפה להוציא תכלת למצות ציצית מהים שבחלקו, שבט יהודה מתפלל שיצאו מזרעו מלכים הגונים ההולכים בדרך ה' באמת; שבט בנימין מתפלל שיהיה המצובח בחלקו בשלמות (יומא יב); שבט דן מתפלל שיצאו מזרעו דינים ת"ח הנוקמים ונוטרים כנחש (שבת סג), לדון את העם פראוי ולהעמידם על האמת; שבט נפתלי מתפלל שיזכה להשתמש בטבעו הדומה לאילה שלוחה להיות שלוחא דרבנן, וכן ע"ז הדרך שאר השבטים.

יש לפרש מפני מה פרטה התורה את קרבנותיהם של כל נשיא ונשיא בפרוטרוט? מפני שהקרבנות הם כנגד התפלות (ברכות כו); והפרוט הזה הוא מפני שאמנם כל שבט הקריבו בפעל את אותו קרבן עם אותן עבודות, אבל אין כוונתו של זה בכונתו של זה, כי לכל אחד יש את התפלה השיכת לצרכיו שלו:

שבט אשר מתפלל על השמן שבחלקו, שיזפה להאיר עמו את המנוחה וכו'; שבט זבולון מתפלל